

Nuorten huumekekokeilut

Julkaistu 12.11.2020

Ensimmäinen huumekekokeilu tehdään keskimäärin noin 20 vuoden iässä kannabiksella. Ensikokeilun ikä on vuosien saatossa noussut, vaikka huumeiden käytön yleisyys onkin samanaikaisesti väestötasolla kasvanut. Yleisesti voidaankin sanoa, että huumekekokeilujen tekeminen kuuluu nuoreen aikuisuuteen ja aikuisuuteen.

Tutkimuksen osoittavat, että myös nuoremmissa ikäluokissa esiintyy kannabiskokeiluja – hyvin vähän kokeiluja muilla huumeilla. Nuorten kannabiskokeilujen määrä on lisääntynyt jonkin verran 2010-luvulla ja vuonna 2019 yhdeksäsluokkalaisista pojista 13 prosenttia ja tytöistä 9 prosenttia oli joskus elinaikanaan kokeillut kannabista. Selvästi yleisin syy kokeiluihin on uteliaisuus.

Kannabiskokeiluille on niin nuorten kuin vanhempien keskuudessa luonteenomaista nimenomaan kokeileminen. Tyypillisesti kannabista kokeillaan 1–2 kertaa eikä kokeilu jatku säännöllisempänä käyttönä. Nuoret kokeilijat saavat aineen yleensä kavereilta tai tutuilta ja kokeilut tehdäänkin usein jonkun aiempaa kokemusta omaavan kanssa.

Yksittäisestä kannabiskokeilusta aiheutuva suora terveyshaitta on yleensä vähäinen. Terveyshaitat kuitenkin suurenevat käytön jatkuessa ja käytetyn ainemäärän kasvaessa. Nuorten yksittäisten kannabiskokeilujen kohdalla terveyshaittoja suurempana riskinä pidetään yleensä välillisiä ongelmia. Kokeilut voivat joidenkin nuorten kohdalla kieliä erilaisista ongelmista, kuten hankalista kotioloista, ajautumisesta vääränlaiseen porukkaan, mielenterveyden ongelmista tai muutoin pahoinvoinnista.

Välilliseksi haitaksi voi myös katsoa leimaantumisen kannabiskokeilujen takia vertaisten tai aikuisten silmissä. Poliisille kiinni jääminen kannabiskokeiluista voi aiheuttaa monenlaisia ongelmia ja joissain tapauksissa merkinnän rikosrekisteriin. Viranomaisrekistereihin jäävät merkinnät kannabiskokeiluista voivat haitata esimerkiksi opiskelupaikan tai työn saantia. Syyttäjälaitoksen linjauksen mukaan (2018) alaikäisten kohdalla pyritään kuitenkin ensimmäisellä kiinnijäännin kerralla rangaistuksen sijaan poliisin puhutteluun ja toisella kerralla neuvotteluun syyttäjän kanssa.

Nuoruus on kokeilujen, jännityksen etsimisen, identiteetin rakentumisen ja oppimisen aikaa. Myös erehdykset kuuluvat nuoruuteen. Nuorten kannabiskokeilut eivät ole automaattisesti merkki ongelmista tai syy syvään huoleen, vaan osa kasvamista ja rajojen etsintää. Joidenkin nuorten kohdalla kannabiskokeilut voivat kuitenkin olla yksi signaali muiden joukossa pahoinvoinnista tai muista ongelmista.

Mikko Salasuo

Vastaava tutkija, dosentti, Nuorisotutkimusverkosto

link

> Lähteet

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laheiset-ja-paihteiden-kaytto/nuorten-huumekekokeilut>